

Odessza kikötője.

Odessza

Odessza elestével Ukrajna legnagyobb és kereskedelmi szempontból egyik legjelentősebb városa került a szövetségesek kezére.

Odesszát, mint Ukrajna legtöbb nagyvárosát, Nagy Katalin oroszágépítő akarata hozta létre. A cárnő a törökökkel folytatott háború során a Fekete tenger partjáiig hódított területeket a birodalomnak. Ekkoriban még nem voltak kereskedelmi célokra alkalmas kikötők a Fekete tenger partján. A nem sokkal előbb létesített Nikolajevet hadikikötő céljaira tartották fenn és ezért Nagy Katalin megparancsolta Potjomkin hercegnek, jelöljön ki alkalmas helyet új kikötő számára. Potjomkin legmegfelelőbbnek a még török kézben lévő Hadzsibei-erődöt találta és 1789-ben ostrommal el is foglalta.

A török erőd helyén létesített település Odysseus tiszteletére és az ókorban itt állott görög városka emlékére Odessza nevet kapta.

Odessza alapításában és fejlesztésében kezdettől fogva nagy szerepet játszottak a külföldiek. A város alapítója és első parancsnoka De Ribbos, olasz származású admirális volt. Emlékére főutcat neveztek el róla Odesszában. Utána több polgármester francia, köztük Richelieu, a híres francia bíboros rokona is. Lakossága a XIX. század közepéig túlnyomórészt görögök, franciák és olaszok.

Odessza a feketetengeri városok közül a legnagyobb és a legszebb. Lakosainak száma jóval meghaladja a félmilliót és kereskedelmi forgalma a legélénkebb. Odesszában tárolják és rakják hajóra az exportra szánt ukrain gabona nagyrészét. A kivitelt mellett még nagyobb Odessza fontossága beviteli szempontból, mert hatalmas mólóval körülzárt kikötője óceánjáró hajók rakodására is alkalmas. Raktárjain óriási méretű tárházak és raktárak sorakoznak.

Megalapítása óta a bolsevizmus kitöréséig Odessza rohamosan fejlődött. 1794-ben, a ki-

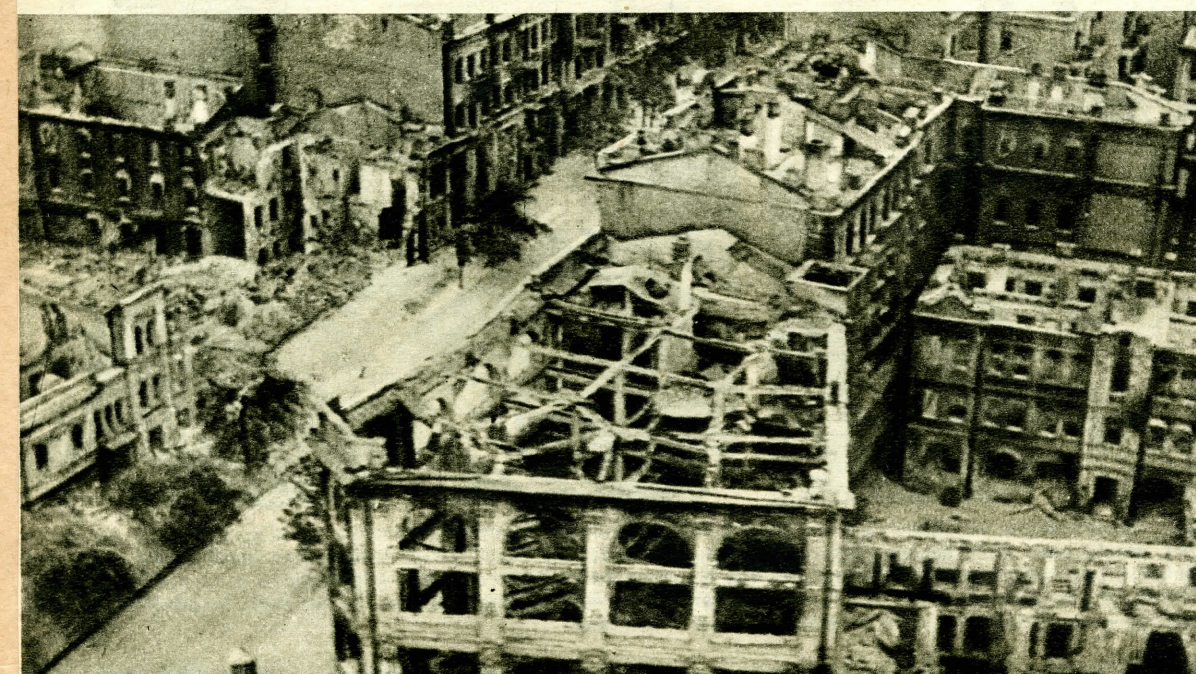
kötő megnyitásakor még alig volt 3000 lakosa. 1817-ben, amikor Odesszát szabad kikötővé nyilvánították, lakosainak száma elérte a 40.000-et. Még tíz év múlva megindul az orosz gőzhajózás és ez még jobban fokozza a város fejlődését. 1832-ben a hivatalos népszámlálás adatai szerint a Fekete tenger legszebb kikötőjének már 60.000 lakosa van. Az igazi virágzás, amely a krími háború befejezésétől a forradalomig tartott, a feketetengerparti városok közül Odesszát a leggazdagabbá és a legjelentősebbé tette. Fejlődésében nagy szerepet játszott az a körülmény, hogy 150 éves történelme alatt nem volt kitéve nagyobb háborus pusztításnak. Csupán két alkalommal támadta meg az ellenség a tenger felől. A krími háború idején a szövetséges angol-francia flotta, a világháború alatt pedig a német-török szövetséges hajóhad bombázta.

Odessza a tengerparton félkörben terül el. A várost kétoldalt villasorok szegélyezik, szebbnél szebb paloták, melyeknek egyike-másika valóságos építészeti remekmű. Hiszen Odesszában nagyon sok gazdag ember volt. A város többnyire fásított utcái egyenesek és szélesek, mert a város egységes terv szerint épült. Nagyon szép a hatalmas, közel ötszáz méter hosszú lépcső, amely a városból a kikötőbe vezet. A lépcső felső végén lévő óriási téren Odessza alapítójának, Nagy Katalinnak hatalmas szobra állott. A bolsevisták a szobrot ledöntötték. A város legszebb épülete az operaház. A tőzsdének Dél-Oroszország legnagyobb terme volt. A hatalmas épület külseje is igen tetszetős. Aranykupolás székesegyházának belső berendezése páratlan. Gazdag tengerparti villanegyedét Oroszország legszebb városrészének lehet nevezni.

Most, kéthónapos kemény ostrom és a bolsevisták által végrehajtott nagyarányú pusztítások után, Odessza valószínűleg romokban hever.

A híres odesszai lépcsősor.

Igy néznek ki az ukrain városok a szovjet csapatok kivonulása után. — Alsó kép: a volt Nikolajevszkij Odesszában.

